

**Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας
Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου - Στροφυλιάς
Εθνικό Πάρκο Χελμού - Βουραϊκού**

**Ανεκτίμητα Μνημεία
Φυσικής Ομορφιάς**

Η Ελλάδα είναι μια από τις πλουσιότερες σε βιοποικιλότητα χώρες της Ευρώπης. Μεγάλες περιοχές της επικράτειας της χώρας μας, με σπάνια και ιδιαίτερη ποικιλότητα, διακρίνονται και είναι διεθνώς σημαντικές για τους φυσικούς οικοτόπους και τα είδη χλωρίδας και πανίδας που διαθέτουν. Οι περιοχές αυτές προστατεύονται από Διεθνείς Συνθήκες, όπως η Συνθήκη Ramsar, αλλά και Ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως οι Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ για τη διατήρηση των οικοτόπων και των άγριων πτηνών αντίστοιχα, που διαμορφώνουν το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο ή Δίκτυο Natura 2000. Επιπλέον το ελληνικό κράτος θεσπίζει νόμους για την διαφύλαξή τους. Σε αυτά τα πλαίσια δημιουργήθηκαν οι Φορείς Διαχείρισης που είναι υπεύθυνοι για την αειφορική διαχείριση, προστασία και ανάδειξη τέτοιων προστατευόμενων περιοχών.

Οδοιπορικό σε τρία από τα ομορφότερα Εθνικά Πάρκα της χώρας μας

Ο Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας, το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς και το Εθνικό Πάρκο Χελμού – Βουραϊκού αποτελούν προστατευόμενες περιοχές της Ελλάδας και σας περιμένουν να τις επισκεφτείτε για να σας αποκαλύψουν τα μυστικά τους. Φυσικοί οικοτόποι που φιλοξενούν σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας, μοναδικής ομορφιάς δάση, επιβλητικά φαράγγια, ποτάμια, λιμνοθάλασσες και εντυπωσιακές αμμώδεις παραλίες υπόσχονται στον επισκέπτη μοναδικά οδοιπορικά. Το επιβλητικό φυσικό περιβάλλον, οι συναρπαστικές διαδρομές μονοπατιών που οδηγούν σε θέσεις θέας, ο πλούσιος ενδημισμός και τα σπάνια είδη, σε συνάρτηση με τους μύθους και τους θρύλους που κυριαρχούν σε αυτές τις περιοχές, δημιουργούν μια αίσθηση ελευθερίας αλλά και δέους μπροστά στην μαγεία και τη γοητεία της φύσης.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΑΡΝΗΘΑΣ

Ένας παράδεισος δίπλα στην Αθήνα

Στο Βόρειο τμήμα του Νομού Αττικής βρίσκεται ο Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας με απόσταση από το κέντρο της Αθήνας μόλις 30 χλμ. Είναι το μεγαλύτερο σε έκταση και το ψηλότερο βουνό της Αττικής. Το υψομετρικό του εύρος κυμαίνεται από 400 μ έως 1.413μ (κορυφή Καραβόλα).

Ο Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας αποτελεί Προστατευόμενη περιοχή λόγω της καταλληλότητας της ως καταφύγιου διατήρησης της κλωρίδας και της πανίδας της Νότιας Ελλάδας. Η Πάρνηθα είναι ένας ιδανικός τόπος αναψυχής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της Πρωτεύουσας.

ΒΛΑΣΤΗΣΗ

Διακρίνονται 3 κύριες ζώνες βλάστησης στο βουνό. Η πρώτη εκτείνεται από τις χαμηλές πλαγιές έως και τα 1000 μ περίπου. Σε αυτή κυριαρχούν τα δάση Χαλεπιού Πεύκης η μακκία βλάστηση ή θαμνώνες αείφυλλων πλατύφυλλων. Στη δεύτερη ζώνη η οποία εκτείνεται από τα 1000 μ περίπου έως τα 1400μ συναντάμε το Ελατοδάσος με την περιφρημη Κεφαλληνιακή Ελάτη ενδημική στην Ελλάδα. Η Τρίτη ζώνη θυμίζει υποαλπική ζώνη όπου και επικρατούν χαμηλοί θάμνοι και πόες καθώς και σπάνια ενδημικά είδη.

ΧΛΩΡΙΔΑ

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη κλωριδική μελέτη στη Πάρνηθα απαντώνται 1096 αυτόχθονα φυτικά είδη τα οποία ανήκουν σε 456 γένη και 90 οικογένειες. Συνολικά έχει καταγραφεί η παρουσία 92 ενδημικών ελληνικών ειδών. Δύο είδη είναι αποκλειστικά ενδημικά της Πάρνηθας. Η καμπανούλα και το άγριο γαρύφαλλο της Πάρνηθας. Τα σπάνια και απειλούμενα είδη αποτελούν μια ιδιαίτερη κατηγορία των φυτών της Πάρνηθας τα οποία είτε λόγω των μικρών πληθυσμών τους είτε επειδή ενοχλούνται από την παρουσία των ανθρώπων αξίζουν ιδιαίτερη προσοχή και προστασία.

ΠΑΝΙΔΑ

Στην Πάρνηθα υπάρχουν περίπου 42 είδη θηλαστικών, 35 προστατευόμενα και 23 σπάνια και απειλούμενα. Στην Πάρνηθα βρίσκει καταφύγιο ο Έλαφος ο ευγενής ή το κοινό κόκκινο ελάφι. Ο πληθυσμός του εκτιμάται ότι αριθμεί περίπου 700 άτομα. Ένα άλλο πολύ σημαντικό είδος της κλωρίδας της Πάρνηθας είναι ο κρητικός αϊγαγρος το γνωστό μας κρι-κρι.

Ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας από το 2007 πραγματοποιεί Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας. Σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα όπως η προστασίας και η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

Η περιβαλλοντική ενημέρωση στον Εθνικό Δρυμό Πάρνηθας στηρίζεται και ακολουθεί τις αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Θεωρητικό μέρος:

Επίσκεψη στο «Μικρό Μουσείο» της Πάρνηθας, το οποίο λειτουργεί στο χώρο του κάτω σταθμού του τελεφερίκ, όπου και θα γίνει μια πρώτη γνωριμία με το Δασικό Οικοσύστημα της Πάρνηθας. Εκεί οι μαθητές θα συλλέξουν πληροφορίες για την Μυθολογία, την Ιστορία και την σημαντικότητα του δάσους μέσω οπτικοακουστικών ερεθισμάτων.

Πρακτικό μέρος - Εργασία πεδίου:

Οι μαθητές περιηγούνται στο Δασικό Οικοσύστημα της Πάρνηθας. Στο μονοπάτι μελέτης, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον. Παρατηρούν τα έργα αποκατάστασης που έχουν πραγματοποιηθεί μετά την πυρκαγιά του Ιουνίου του 2007, καταγράφουν και αναγνωρίζουν τα είδη βλάστησης του Δρυμού, παρατηρούν τους μικροοργανισμούς του εδάφους και τα είδη πανίδας του δάσους. Σε χώρο αναψυχής, πραγματοποιούν περιβαλλοντικά παιχνίδια για την κατανόηση της τροφικής αλυσίδας και της ροής ενέργειας. Τέλος οι μαθητές εκφράζουν δημιουργικά τις εντυπώσεις τους συμμετέχοντας σε ασκήσεις και συμπληρώνοντας σχετικά με το θέμα φύλλα εργασίας.

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ ΚΟΤΥΧΙΟΥ - ΣΤΡΟΦΥΛΙΑΣ

Ένας κρυμμένος θησαυρός

Ανάμεσα στις Περιφερειακές Ενότητες Ηλείας και Αχαΐας, σε απόσταση 37 χλμ από την Πάτρα και 60 χλμ από τον Πύργο, απλώνεται κατά μήκος της θάλασσας το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς. Η προστατευόμενη περιοχή καλύπτει μια έκταση 143.000 στρεμ. και εντάσσεται στη Σύμβαση Ραμσάρ ως Υγρότοπος Διεθνούς Σημασίας και στο ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών ΦΥΣΗ 2000 ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης, καθώς αποτελεί οικοσύστημα υψηλής βιολογικής και αισθητικής αξίας.

Η περιοχή αποτελεί πόλο έλξης και προορισμό για πλήθος επισκεπτών κάθε εποχή του χρόνου. Οι διαδρομές μέσα από το δάσος με τις κουκουναριές και πλάι στις λιμνοθάλασσες, η ειδυλλιακή παραλία των 15 χλμ με τους αμμόλοφους, ακόμη και τα λιβάδια που πλημμυρίζουν νερό το χειμώνα, προσφέρουν ανεξάντλητες ευκαιρίες για εξερευνήσεις, ψυχαγωγία και αναψυχή ανάλογα με τα ενδιαφέροντα του κάθε επισκέπτη.

Πολλά μικρά ποτάμια και χείμαρροι τροφοδοτούν την περιοχή με γλυκό νερό, το οποίο εξαιτίας των αμμόλοφων δε μπορεί να φτάσει στη θάλασσα. Έτσι, σχηματίζεται ένα εκτενές υγροτοπικό σύστημα από λιμνοθάλασσες και έλη με οικολογική συνέχεια μεταξύ τους, που χρήζουν προστασίας. Ένας από τους κύριους λόγους είναι η ποικιλία και το πλήθος των ειδών πουλιών που φιλοξενούν. Οι αργυροτσικνιάδες (*Egretta alba*), τα σφυριχτάρια (*Anas penelope*) και οι κουλιάροπαπιες (*Anas clypeata*) που ξεχειμωνιάζουν, οι καλαμοκανάδες (*Himantopus himantopus*), τα νεροχελιδόνα

(*Glareola pratincola*) και τα νανογάρωνα (*Sterna albifrons*) που φωλιάζουν την άνοιξη, οι φοινικόπτεροι (*Phoenicopterus ruber*) και οι αργυροπελεκάνοι (*Pelecanus crispus*) που προτιμούν το Κοτύχι, προσφέρουν μοναδικό θέαμα στον ενημερωμένο παρατηρητή.

Ανάμεσα στους υγρότοπους και στη θάλασσα, σε μια λωρίδα στεριάς μέσου πλάτους 1,5 χλμ, βρήκε τον ιδανικό της τόπο η κουκουναριά (*Pinus pinea*). Το σπάνιο αυτό είδος πεύκου με το ομπρελοειδές σχήμα και τον εδώδιμο σπόρο, σχηματίζει εδώ το μεγαλύτερο δάσος στην Ελλάδα και από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη. Στα κλαδιά της στήνει καρτέρι η γερακίνα (*Buteo buteo*) και ανάμεσα στις ρίζες της σκάβει λαγούμια ο ασβός (*Meles meles*). Στα γλυκά νερά που διατρέχουν το δάσος κρύβεται επιδέξια η βίδρα (*Lutra lutra*) και ο μικρός τελματοτρίτωνας (*Triturus vulgaris*), ένα θηλαστικό και ένα αμφίβιο που η παρουσία τους αποτελεί δείκτη καλής υγείας των υδάτινων οικοσυστημάτων. Στους εντυπωσιακούς αμμόλοφους ανθίζουν τον Αύγουστο οι κρίνοι της θάλασσας (*Panocratium maritimum*) και κάτω από τα φύλλα τους αφήνει τα αυγά του ο θαλασσοσφυριχτής (*Charadrius alexandrinus*). Στο βόρειο τμήμα του Εθνικού Πάρκου δεσποζουν τα Μαύρα Βουνά, οι ασβεστολιθικοί λόφοι που τροφοδοτούν το υπέδαφος με γλυκό νερό και φιλοξενούν το στενότοπο ενδημικό φυτό κενταύρια του Nieder (*Centaurea niederi*) και έναν μικρό πληθυσμό από το απειλούμενο τσακάλι (*Canis aureus*).

Για να ανακαλύψετε και εσείς τους κρυμμένους

θησαυρούς του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς ξεκινήστε την περιήγηση σας από το Κέντρο Πληροφόρησης στο Λάπη Αχαΐας. Εκεί, το εξειδικευμένο προσωπικό του Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς αναλαμβάνει να ξεναγήσει ομάδες μαθητών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, καθ' όλη τη διάρκεια του

έτους. Κεντρικός άξονας κάθε ξενάγησης είναι η άμεση επαφή με τη φύση της προστατευόμενης περιοχής. Μέσα από δραστηριότητες ανακάλυψης, στόχος είναι η αφύπνιση του έμφυτου ενδιαφέροντος μικρών και μεγαλύτερων για το φυσικό περιβάλλον και η συνειδητοποίηση της ανάγκης για τη διαφύλαξή του.

Η επίσκεψη διαμορφώνεται ανάλογα με την ηλικία, τα ενδιαφέροντα και τον αριθμό των συμμετεχόντων κάθε ομάδας και μπορεί να περιλαμβάνει

Ξεnáγηση στο Κέντρο Πληροφόρησης σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο με εκθεματικές επιφάνειες και ενημερωτικό υλικό, για μια συνολική παρουσίαση της προστατευόμενης περιοχής

περιήγηση στο Εθνικό Πάρκο σε ειδικά επιλεγμένες διαδρομές, για γνωριμία με το δάσος, τους υγρότοπους και την παραλιακή ζώνη

εκπαιδευτικές δραστηριότητες και παιχνίδια, παρατήρηση πουλιών με κατάλληλο εξοπλισμό και επισκέψεις σε παραγωγικές μονάδες της περιοχής (π.χ. διβάρια)

θεματικές παρουσιάσεις για τους οικότοπους της περιοχής (δάσος, υγρότοποι, αμμόλοφοι) όταν η ομάδα υλοποιεί αντίστοιχο Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Επιπλέον, για χρήση στην τάξη και για την προετοιμασία των μαθητών πριν την επίσκεψη στο Εθνικό Πάρκο, διατίθεται προς δανεισμό το υλικό Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Γνωριμία με τη Φύση της Προστατευόμενης Περιοχής Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς», το οποίο περιλαμβάνει πληροφοριακό υλικό για τον εκπαιδευτικό και δραστηριότητες σε φύλλα εργασίας για μαθητές Δ'-ΣΤ' Δημοτικού και Α'-Γ' Γυμνασίου.

Για την καλύτερη οργάνωση της επίσκεψης, η ομάδα θα πρέπει να επικοινωνεί εγκαίρως με το Κέντρο Πληροφόρησης και να μην υπερβαίνει το 50 άτομα.

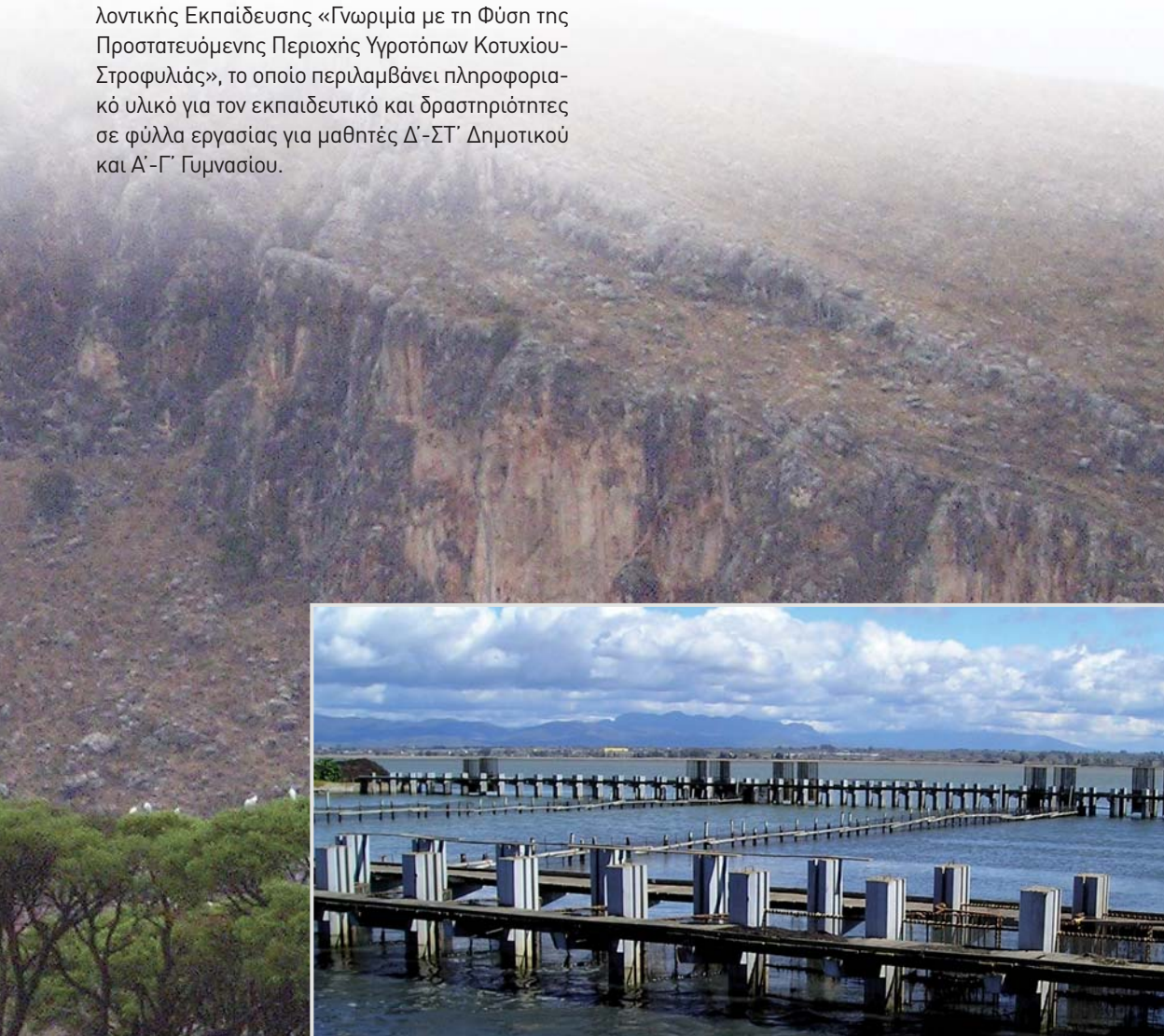
Κέντρο Πληροφόρησης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς

Λάππα, Αχαΐα (37 χλμ νότια της Πάτρας και 60 χλμ βόρεια του Πύργου)

Τηλ: 26930 31651

Ώρες Λειτουργίας:

Δευτέρα – Παρασκευή 9:00-15:00

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΧΕΛΜΟΥ - ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ

Οικολογική αξία και απίστευτη ομορφιά

Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού, εκτείνεται στους νομούς Αχαΐας και Κορινθίας και οριοθετείται από τους υδροκρίτες των ποταμών Βουραϊκού, Κράθι, Αροαρίου και την παραλιακή ζώνη του Διακοπτού. Η οικολογική αξία της περιοχής όσον αφορά το χλωριδικό της πλούτο, είναι τεράστια. Αντίστοιχα αξιόλογη είναι και η πανίδα της περιοχής, περιλαμβάνοντας σημαντικό αριθμό εντόμων, αμφιβίων, ερπετών, πουλιών και θηλαστικών. Τα είδη αυτά αποτελούν μέρος της παγκόσμιας βιολογικής κληρονομιάς και έχουμε ηθική υποχρέωση να τα διαφυλάξουμε. Η κατανομή των φυτών και των ζώων και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων εξαρτάται από το κλίμα αλλά και σε μεγάλο βαθμό καθορίζεται από τους γεωλογικούς σχηματισμούς και την μορφολογία του ανάγλυφου. Έτσι, στην περιοχή συναντώνται σημαντικοί γεώτοποι, και για τον λόγο αυτό η περιοχή τον Οκτώβριο του 2009 εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωπάρκων EGN και στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων GGN της Unesco.

Φυσικός πλούτος

Χλωρίδα

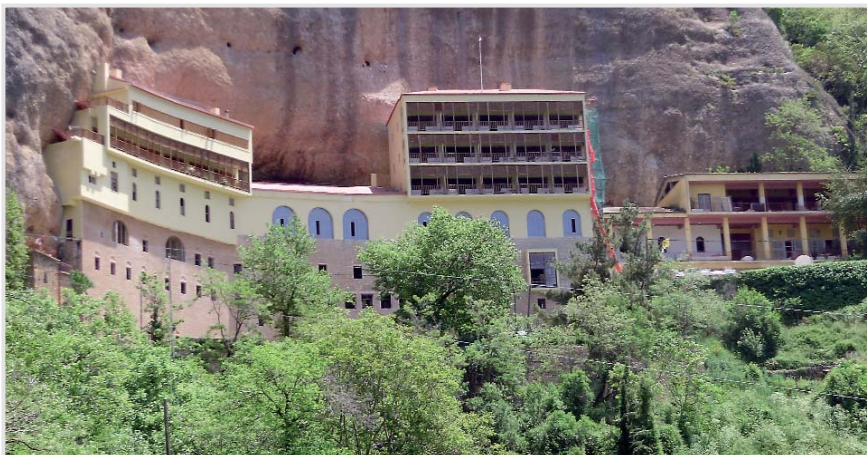
Η γεωμορφολογία του εδάφους, η διαμόρφωση διαφορετικών οικοσυστημάτων, το υψομετρικό εύρος, σε συνδυασμό με την εναλλαγή των εποχών, έχουν συμβάλει στη διαμόρφωση ποικίλων μικροθέσεων, στις οποίες τα είδη έχουν προσαρμοστεί με εντυπωσιακή εξειδίκευση. Στην περιοχή φύονται περισσότερα από 1.000 είδη και υποείδη, αν και δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη η καταγραφή τους.

Ο ορεινός όγκος του Χελμού αποτελεί ένα βοτανικό παράδεισο στη Βόρεια Πελοπόννησο. Η χλωρίδα του Χελμού, χαρακτηρίζεται από τη συγκέντρωση υψηλού αριθμού ενδημικών ειδών και μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί 27 ενδημικά της Πελοποννήσου και 90 ενδημικά της Ελλάδας. Τα ονόματα αρκετών ειδών, παραπέμπουν σε τοπωνύμια της περιοχής, είτε για

τί αποτελούν ενδημικά του Χελμού, είτε γιατί περιγράφκαν για πρώτη φορά στην περιοχή αυτή. Μερικά από αυτά είναι ο *Bolanthus chelmicus*, το *Seseli aroanicum*, η *Viola chelmea*. Επιπλέον, η μοναδικότητα του ορεινού συμπλέγματος οφείλεται και στην παρουσία 5 τοπικών ενδημικών, δηλαδή ειδών που σε παγκόσμια κλίμακα φύονται αποκλειστικά στο Χελμό. Αυτά είναι η *Alchemilla aroanica*, η *Corydalis blanda subsp. oxelmannii*, η *Lonicera alpigena subsp. Hellenica*, η *Polygala subuniflora*, η *Valeriana crinii subsp. crinii*. Η οικολογική αξία του ορεινού τοπίου αναδεικνύεται ακόμα περισσότερο, από την παρουσία ενός είδους προτεραιότητας της *Globularia stygia*, της *Aquilegia ottonis*, αλλά και πολλών ενδημικών της Πελοποννήσου, όπως η *Asperula arcadiensis*, η *Festuca stygia*, το *Dianthus mercurii*, το *Gallium cylleneum*, το *Hieracium leucocomum*.

Ανεκτίμητος είναι και ο χλωριδικός πλούτος του φαραγγιού του Βουραϊκού, στο οποίο έχουν καταγραφεί αρκετά ενδημικά και άλλα είδη με ιδιαίτερη επιστημονική αξία, σπάνια και προστατευόμενα. Είδη όπως, το *Peucentanum achaicum*, ο *Stachys parolinii* και η *Campanula rupestris*, ταξινομούνται ως "σπάνια" και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις και νόμους, ενώ άλλα σημαντικά ενδημικά είναι η *Achillea umbellata subsp. monocephala*, η *Aurinia moreana*, η *Silene congesta subsp. moreana*, και η *Campanula topaliana subsp. cordifolia*.

Επιπλέον, στην περιοχή του Χελμού – Βουραϊκού

φύονται πολλά φαρμακευτικά φυτά, όπως το τσάι (*Sideritis clandestina*), το φασκόμηλο (*Salvia officinalis*), η μέντα (*Mentha longifolia*) και πολλά άλλα.

Πανίδα

Αξιόλογη είναι η πανίδα της προστατευόμενης περιοχής του Χελμού–Βουραϊκού, περιλαμβάνοντας

σημαντικό αριθμό εντόμων, αμφιβίων, ερπετών πουλιών και θηλαστικών. Την άνοιξη τα αλπικά λιβάδια του Χελμού, ομορφαίνουν ακόμη περισσότερο με πεταλούδες. Οι μπλε πεταλούδες (*Agrodiaetus iphigenia*, *Turanana panagaea*) ζουν μόνο στις υψηλές κορυφές του Χελμού, ενώ άλλα είδη πεταλούδων, όπως η νυχτοπεταλούδα (*Cal-*

imorpha quantripunctaria), η θερσαμόνια της Θέτιδος (*Thersamonia thetis*) κάνουν στην περιοχή μια από τις λιγότες εμφανίσεις τους στον ελληνικό χώρο.

Ο ενδημισμός που παρατηρείται στο Χελμό δεν αφορά μόνο τα λεπιδοπτερα, αλλά και άλλες οικογένειες εντόμων (κολεόπτερα, ορθόπτερα) και χερσαίων ασπονδύλων (γαστερόποδα, ισόποδα). Πολλά από αυτά τα είδη αν και δεν είναι ιδιαίτερα γνωστά στο ευρύ κοινό, έχουν ιδιαίτερη επιστημονική και βιογεωγραφική αξία.

Στα κρύα νερά του Αροάνιου ζουν δυο ενδημικά είδη ψαριών, η πέστροφα (*Salmo macrostigma*) και ο χαμοσούρητης (*Barbus peloponnesius*). Στα ρέματα και στους εποχικούς νερόλακκους της περιοχής αναπαράγονται 9 είδη αμφιβίων. Ο ελληνικός βάτραχος (*Rana graeca*) ζει κοντά στην κοίτη των ορεινών ρεμάτων, ενώ οι φρύνοι και οι σαλαμάνδρες μετά την περίοδο αναπαραγωγής τους βρίσκουν καταφύγιο στα δάση. Σημαντική

είναι η παρουσία του αλπικού τρίτωνια (*Triturus alpestris*) στα ορεινά ρέματα του Χελμού. Ο πληθυσμός αυτός αποτελεί το νοτιότερο όριο εξάπλωσης του αλπικού τρίτωνια σε παγκοσμία κλίμακα.

Η ερπετοπανίδα είναι εξαιρετικά πλούσια και αποτελείται συνολικά από 24 είδη. Ορισμένα είδη

όπως τα φίδια (*Elaphe quatuorlineata*, *Elaphe situla*), οι νεροχελώνες (*Emys orbicularis*, *Mauremys rivulata*), οι κερσαίες χελώνες (*Testudo marginata*, *Testudo hermanni*) προστατεύονται από την ελληνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

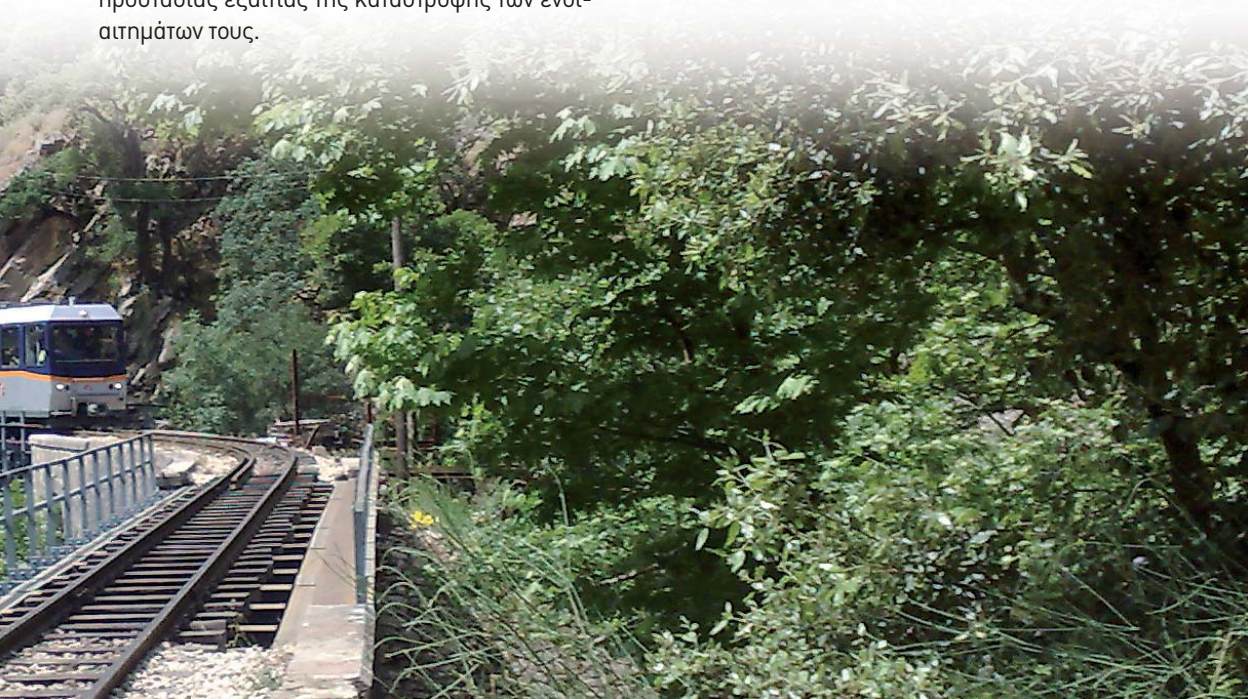
Η περιοχή φιλοξενεί σημαντικό αριθμό στρουθιόμορφων και αρπακτικών πτηνών. Συνολικά έχουν καταγραφεί 21 είδη ημερόβιων αρπακτικών των οικογενειών *Accipitridae*, *Falconidae*. Ανάμεσά τους ξεχωρίζουν ο χρυσαετός (*Aquila chrysaetos*), το βραχοκιρκίνεζο (*Falco tinnunculus*), το ξεφτέρι (*Accipiter nisus*), ο κουκουριστής (*Strix aluco*). Στα κωνοφόρα δάση φωλιάζει ο μαύρος δρυσοκόλαπτης (*Dryocopus martius*) και αρκετά αρπακτικά, όπως η κουκουβάγια (*Athene noctua*). Οι орθοπλαγίες του Χελμού αποτελούν κατάλληλο ενδιαίτημα φωλεοποίησης για αρκετά ορεινά είδη, όπως ο χιονόστρουφος (*Montifringilla nivalis*), η χιονάδα (*Eremophila alpestris*), τα οποία αναζητούν τη λεία τους στα αλπικά και υποαλπικά λιβάδια του Χελμού.

Από τα θηλαστικά που έχουν καταγραφεί στην περιοχή, ιδιαίτερης προσοχής χρήζει η βίδρα (*Lutra lutra*). Στα σπήλαια και στις σχισμές των βράχων ζουν αρκετά είδη νυκτερίδων (*Miniopterus sehreibasi*, *Myotis blythii*, *Myotis myotis*, *Rhinolophus blasii*, *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus ferrumequinum*), τα οποία χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας εξαιτίας της καταστροφής των ενδιαιτημάτων τους.

Εθνικό Πάρκο Χελμού – Βουραϊκού

Το Εθνικό Πάρκο Χελμού – Βουραϊκού θεσμοθετήθηκε με σκοπό την διατήρηση της βιοποικιλότητας, των φυσικών πόρων και της αναγνωρισμένης οικολογικής αξίας των φυσικών οικοσυστημάτων της ευρύτερης περιοχής του ορεινού όγκου του Χελμού και του Βουραϊκού ποταμού. Η συνολική έκταση του Εθνικού Πάρκου ανέρχεται περίπου σε 544.000 στρέμματα.

Ο Φ.Δ. του Εθνικού Πάρκου Χελμού – Βουραϊκού είναι εξουσιοδοτημένος με διάφορες αρμοδιότητες και ευθύνες, που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν: α) την παρακολούθηση και εκτίμηση της εφαρμογής των κανονισμών, β) τον έλεγχο των παρεμβάσεων στην περιοχή και γ) την γνωμοδότηση για την προέγκριση χωροθέτησης και της θέσπισης περιβαλλοντικών όρων. Παράλληλα εφαρμόζονται προγράμματα καταγραφής και παρακολούθησης των αβιοτικών και βιοτικών παραμέτρων (monitoring) των απειλούμενων οικοσυστημάτων, καταγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση των φυσικοχημικών παραμέτρων των υδάτων της περιοχής, καθώς και προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και ξενάγησης εντός του Εθνικού Πάρκου.

**Φορέας Διαχείρισης Εθνικού
Δρυμού Πάρνηθας**

Λ. Θρακομακεδόνων 131
13679 Αχαρνές

Τηλ.Κέντρο: 210 2445226
Φαξ: 210 2445226

e-mail: info@parnitha.eu
web: www.parnitha.eu

**Φορέας Διαχείρισης
Υγροτόπων
Κοτυχίου-Στροφυλιάς**

27052 Λάππα, Αχαΐα

Τηλ.: 26930 31939
Φαξ: 26930 31959

e-mail: fdks@dotenet.gr

**Φορέας Διαχείρισης
Χελμού-Βουραϊκού**

Αγίου Αλεξίου 35,
250 01 Καλάβρυτα

Τηλ.: 26920 29140
Fax: 26920 29141

e-mail: fdxb@dotenet.gr
web: www.fdochelmos.gr

